

Inclusieve kinderopvang

READER VOOR COACHES
BIJ HET VERSTERKEN VAN INCLUSIE

DE READER

Het bouwen aan een kwaliteitsvolle inclusieve kinderopvang doe je niet alleen. Je doet dit binnen een netwerk van professionals en ouders, beleidsmakers en onderzoekers. De Centra voor Inclusieve Kinderopvang ontwikkelden reeds veel methodieken en materialen voor coaches. Ze vonden inspiratie bij collega's, maar ook bij de overheid en veel andere relevante organisaties.

Deze reader bundelt methodieken, draaiboeken, publicaties, artikels, onderzoek en relevante websites.

INHOUDSTAFEL

METHODIEKEN, MATERIALEN EN DRAAIBOEKEN VAN VORMINGSSSESSIES	4
Methodieken en materialen in communicatie met ouders	4
Methodieken en materialen om kinderen te leren kennen	5
Methodieken en materialen voor reflectie met het team	7
Methodieken en materialen voor samenwerkingsverbanden	12
Methodieken en materialen voor het digitaal begeleiden en ondersteunen	13
INSPIRATIE: BEKENDMAKING CIK EN INCLUSIEVE KINDEROPVANG	15
FILM	16
PUBLICATIES	18
Boeken, brochures, handleidingen	18
Artikels	22
ONDERZOEK VLAANDEREN	26
ONDERZOEK EU	27
WEBSITES VAN BELANGRIJKE ORGANISATIES	29
Overheid	29
Ondersteunende organisaties	30

Methodieken, materialen en draaiboeken van vormingssessies

Methodieken en materialen in communicatie met ouders

Gesprekswijzer Kind en Gezin

[LINK](#)

De *Gesprekswijzer* is een tool die je helpt in je communicatie met anders-talige cliënten. De *Gesprekswijzer* 'maakt je wijzer' en helpt je om te beslissen welke methodieken of tools je best inzet bij een gesprek met een cliënt die geen of nauwelijks Nederlands spreekt en/of begrijpt. De *Gesprekswijzer* 'wijst je de weg' en ondersteunt je om je gesprek methodisch en gestructureerd voor te bereiden en te voeren.

Je vindt de *Gesprekswijzer* op www.kindengezinacademie.be in de rubriek 'Diversiteit'.

De *Gesprekswijzer* is niet alleen een tool, maar ook een online **leermodule**. Je kan de *Gesprekswijzer* leren kennen en gebruiken via zelfstudie.

Leidraad: focusgroepen met ouders

[LINK 1](#)
[LINK 2](#)

Een ouderbevraging kan je helpen om jouw beleid meer op hen af te stemmen. Dit kan je doen met verschillende methodes, onder meer met focusgroepen (groepsgesprekken). Zo kom je van ouders te weten of en hoe zij zich betrokken voelen bij de opvang van hun kind. Hoe zien zij het ouderbeleid van jouw opvang? Waar is jouw opvang volgens ouders sterk in? Welk effect heeft dat op de ouders? Hoe voelen ouders zich daarbij? Waar kan jouw opvang de ouders op een andere manier tegemoetkomen? Hoe kan je ouders uitnodigen om deel te nemen aan een focusgroep? (bijlage uitnodiging) Ben je op zoek naar een leidraad waarmee je een focusgroep met ouders kan voorbereiden? (bijlage leidraad)

BRON: VBJK, KINDEROPVANG EN OUDERS: PARTNERS IN OPVOEDING

Tipitent: communicatie met ouders

[LINK 1](#)
[LINK 2](#)

Praten met ouders is een deel van het werk in de kinderopvang.

We besteden er evenveel aandacht aan als aan de dagelijkse zorg voor kinderen. Deze bundel is een instrument om met onthaalouders en kinderbegeleiders een gesprek aan te gaan over hun communicatie en samenwerking met ouders.

BRON: SAMEN FERM, COMMUNICATIEBOEKJE

Groeiboek

[LINK](#)

Werken aan inclusie is 'samen werken.' Om de neuzen in dezelfde richting te krijgen, verder te kunnen bouwen op elkaar en samen successen te kunnen ervaren, werk je doelgericht. Als we doelgericht werken, weten we niet alleen wat het grote einddoel is, maar kennen en delen we ook de concrete tussenstappen.

Het *Groeiboek* is een tool voor ouders en professionals. Het is een hulpmiddel om het overleg tussen een professional en ouders vorm te geven en zo samen te zoeken naar oplossingen.

BRON: STEUNPUNT VOOR INCLUSIE

Praten met ouders Leidraad voor moeilijke gesprekken met ouders

[LINK](#)

Een moeilijk gesprek met ouders over hun kind vraagt een zorgzame voorbereiding. In deze tekst vind je de inspiratie met de verschillende stappen, zowel de voorbereiding, de dialoog met ouders en de verdere opvolging.

BRON: CENTRUM VOOR INCLUSIEVE KINDEROPVANG, STAD GENT

Methodieken en materialen om kinderen te leren kennen

Zelfevaluatie-instrument MeMoQ

[LINK](#)

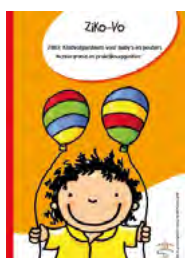
MeMoQ meet en monitort de pedagogische kwaliteit van kinderopvang van baby's en peuters. Want kwaliteitsvolle kinderopvang is belangrijk voor de ontwikkeling van elk kind.

Met het zelfevaluatie-instrument MeMoQ kan je in je kinderopvang zelf de pedagogische kwaliteit bekijken en verbeteren. Je kan nagaan hoe goed jouw opvang is in het ondersteunen en stimuleren van de ontwikkeling van kinderen, in samenspraak met gezinnen.

BRON: OPGROEIEN

Ziko-Vo Kindvolgsysteem voor baby's en peuters

[LINK](#)

Ziko-Vo (*ZiKo*: kindvolgsysteem voor baby's en peuters) is een systeem waarmee je elk kind systematisch kan opvolgen en de aanpak kan afstemmen op de ontwikkeling. Het is een vervolg op het *ZiKo*-instrument dat in 2004 door CEGO ontwikkeld werd voor alle opvangsituaties. *Ziko-Vo* biedt een antwoord op de vragen van de familiale, kleinschalige opvang. Het richt zich in de eerste plaats tot onthaalouders, maar is ook bruikbaar in andere opvangsituaties voor baby's en peuters, zoals kinderdagverblijven.

BRON: CEGO PUBLISHERS

Ferm

1 Kindpaspoort, Ferm

Aan de hand van enkele vragen maak je kennis met een kind en ouder. Elk kind is uniek, en heeft dus ook persoonlijke interesses en voorkeuren voor spel. Aan de hand van dit paspoort kan je het kind beter begrijpen.

BRON: FERM

2 Kindpaspoort, Stad Gent

Starten in de buitenschoolse opvang is voor jongens en meisjes, naast de start in de kleuterklas of lagere school, een belangrijke stap. Ze komen aan met heel veel ervaringen, talenten en wensen. Wie is het kind? Waarvan geniet het? Het kindpaspoort vul je samen met ouder en kind in.

BRON: DIENST KINDEROPVANG STAD GENT, IN DE KIJKER

3 Kindpaspoort, Mezenestje Aalst

Starten in de buitenschoolse opvang is voor jongens en meisjes, naast de start in de kleuterklas of lagere school, een belangrijke stap. Ze komen aan met heel veel ervaringen, talenten en wensen. Wie is het kind? Waarvan geniet het? Het kindpaspoort vul je samen met ouder en kind in.

BRON: CENTRUM VOOR INCLUSIEVE KINDEROPVANG, MEZENESTJE AALST

Spiegeltje, spiegeltje ...

In het hoofdstuk 'Boeken en prenten' (p 125) krijgen kinderen een kijk op de wereld die hen omringt. Weerspiegelen de boeken de diversiteit in de samenleving? Kunnen de kinderen uit de groep iets van zichzelf, hun thuis, hun cultuur in de boeken terugvinden? In deze publicatie lees je hoe je zelf boeken met respect voor diversiteit kan maken, maar je vindt er ook een lijst met enkele publicaties. Boeken waarbij diversiteit expliciet het onderwerp is, maar ook boeken waar diversiteit op een respectvolle manier aan bod komt.

BRON: VBJK, SPIEGELTJE, SPIEGELTJE ...

Kinderboeken

Boeken zijn een venster op de wereld. Een mooie selectie uit boeken waar de diversiteit zichtbaar is, zorgt ervoor dat elk kind zich welkom voelt in jouw leefgroep. Op de website van CIK Brugge vind je enkele leuke kinderboeken die diversiteit zichtbaar en bespreekbaar maken.

BRON: CENTRUM VOOR INCLUSIEVE KINDEROPVANG, DE BLAUWE LELIE, BRUGGE

Boeken zijn een venster op de wereld. Een mooie selectie uit boeken waar de diversiteit zichtbaar is, zorgt ervoor dat elk kind zich welkom voelt in jouw leefgroep.

BRON: CENTRUM VOOR INCLUSIEVE KINDEROPVANG, GENT

Methodieken en materialen voor reflectie met het team

All Inclusive Spel

[LINK 1](#)
[LINK 2](#)

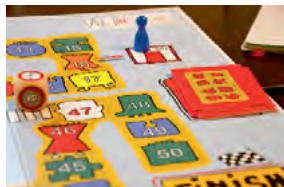

Het *All Inclusive spel* is een methodiek om met teams te reflecteren over inclusieve kinderopvang van kinderen met een specifieke ondersteuningsbehoefte. Hoe zou jij die concrete situatie aanpakken? Al spelend krijg je een krachtige visie op inclusie mee.

Kinderen ontdekken al vroeg dat er anderen zijn die er anders uitzien, anders ruiken, bewegen en communiceren. Hoe we hiermee omgaan en hierop reageren, hangt af van hoe onze vertrouwde personen hiermee omgaan, zoals ouders, begeleiders in de opvang, broers en zussen.

Wil jij graag reflecteren met je team over inclusieve kinderopvang?

[Bestel dan meteen het spel.](#)

Lees ook de artikels over het spel All Inclusive via de links rechtsboven.

Voor de oude speldozen werd een uitbreidingsset ontwikkeld.

De uitbreidingsset is een geactualiseerde en verdiepende versie van het oorspronkelijke spel (2015):

- Het spelconcept blijft hetzelfde
- De handleiding is een set van steekkaarten die je op maat van de doelgroep kan steken
- Er zijn extra reflectievragen en situaties toegevoegd
- Alles zit in een handig zakje om met het spel op pad te gaan

Kortom, de uitbreidingsset zorgt voor verdieping en extra gebruiksvriendelijkheid!

[Bestel de uitbreidingsset.](#)

Wanda, Waarderende praktijkanalyse in opvang en onderwijs van jonge Kinderen

[LINK 1](#)
[LINK 2](#)
[LINK 3](#)

Handleiding voor pedagogische begeleiders van OOK teams

Wanda staat voor **W**aarderen, **A**nalyseren en **D**aden. Het is een methode die het reflecteren in groep ondersteunt. Goede pedagogiek vraagt immers om reflectieve medewerkers die bereid zijn te leren van en met elkaar, van de kinderen en gezinnen en van de buurt in een superdiverse samenleving.

LEES OOK

Wanda, een nieuwe methode om samen te reflecteren; uit: Kleuters & ik

BRON: VBJK & ARTEVELDEHOGESCHOOL

Van Wazig naar Scherp

[LINK 1](#)
[LINK 2](#)

Van Wazig naar Scherp is een inspiratiegids over video coaching als motor voor professionalisering. Het is een handig doe-het-zelfboekje voor elke (kleuter)leerkracht en kinderbegeleider, schoolteam, pedagogische begeleider en coach. Werken met beelden biedt veel mogelijkheden om in een veilige omgeving na te denken over je professioneel handelen, je interacties met kinderen. Het versterkt de reflectiecultuur binnen een team en scherpt zo de pedagogische visie rond kwaliteitsvolle interacties, inclusie en gelijke kansen aan. Het boekje bevat veel tips, do's en don'ts, ervaringen, getuigenissen van projectdeelnemers, kijkkaders ...

Je kan hier de publicatie downloaden.

BRON: STEUNPUNT DIVERSITEIT EN LEREN (UGENT) EN ARTEVELDEHOGESCHOOL (EINDPRODUCT VAN HET EUROPESE ERASMUS+-PROJECT)

Lees ook:

Van verwondering naar inzicht

Hoe helpt video coaching je team groeien?

Videocoaching: welke kansen biedt die tool om kinderbegeleiders en leraren professioneel te laten groeien en om kinderopvang en onderwijs inclusiever te maken? Dat onderzochten twee kleuterscholen, twee Stedelijke Initiatieven Buitenschoolse Opvang Gent (STIBO) en een kinderdagverblijf, samen met Poolse en Italiaanse partners in het Europese TRACKS-project. Hun ervaringen staan beschreven in het boek.

Omgaan met meertaligheid in de kinderopvang (0-3jaar)

Meertaligheid is een realiteit, ook in de kinderopvang van baby's en peuters. Dit zorgt voor boeiende momenten en verfrissende reflecties! Maar soms stelt het de opvangvoorziening ook voor uitdagingen. Veel opvangvoorzieningen hebben vragen over hoe ze positief kunnen omgaan met meertalige kinderen, ouders en kinderbegeleiders. Daarom werd de *Reflectiewaaiert* ontwikkeld voor professionals met een ondersteunende functie in de opvang voor baby's en peuters.

BRON: PRO-M REFLECTIEWAAIER

Lees ook:

Reflectiewaaiert helpt kinderbegeleiders werken aan meertaligheid

Hoe kaart je bij ouders die geen Nederlands praten aan dat hun kind luizen heeft? Met zulke vragen worstelen onthaalouders en kinderbegeleiders in onze meertalige samenleving. De *Refelctiewaaiert* helpt hen daarop antwoorden te vinden.

BRON: KINDERTIJD, 2022, JAN DE METS, P 26-29

Leidraad teambespreking inclusieve werking

Deze leidraad dient om de inclusieve werking, zoals die er vandaag uitziet, te bespreken met het team. Waarom vinden we het als team belangrijk om aan inclusieve opvang te werken? Wat vinden we als team belangrijk in het werken aan inclusieve opvang? Waar zijn we sterk in? Wat willen we kinderen en ouders bieden? Welke partners hebben we hierbij nodig? Hoe voelt elke begeleider zich daarbij? Wat hebben we als begeleiders/onthaalouders nodig om hierin te groeien?

Voor het maken van de leidraad baseerden we ons op de handleiding *Inclusie van kinderen met specifieke zorgbehoeften* en DECET-principes.

BRON: VBJK & DECET

Teambespreking: ouderbeleid

Leidraad voor beginsituatie

Je wilt samen met kinderbegeleiders het ouderbeleid van jouw opvang-initiatief bespreken. Waar zijn jullie sterk in? Wat denken jullie dat het effect is op ouders? Waar kunnen jullie ouders nog op een andere manier tegemoet treden? Hoe voelt elke begeleider zich daarbij? Wat hebben begeleiders nodig om hierin te groeien? Deze leidraad dient om jouw huidig ouderbeleid te bespreken met het team.

BRON: VBJK, KINDEROPVANG EN OUDERS: PARTNERS IN OPVOEDING

Een inclusiecoach ondersteunt professionelen bij het realiseren van een inclusieve opvang

[LINK 1](#)
[LINK 2](#)

Inzetten op visie op inclusie, kinderen met een specifieke zorgbehoefte

Aan de hand van het stappenplan bespreken we met de opvang hoe we kunnen inzetten op Dimensie 6 (omgang met ouders en het respect voor de maatschappelijke diversiteit). Welke stappen kunnen er gezet worden?

Aan de hand van het stappenplan onderzoeken we met de opvang, de groeikansen op de thema's van Dimensie 6: 'Gezinnen en diversiteit' (MeMoQ) en welke stappen hiervoor kunnen gezet worden. Zo proberen we de kwaliteit van de opvang naar een hoger level te tillen.

Hierbij hoort ook een beslissingsboom. Met deze beslissingsboom kijken we waar de opvang moet op inzetten om de werking naar een hoger level te tillen.

BRON: CENTRUM VOOR INCLUSIEVE KINDEROPVANG, DE BLAUWE LELIE

Leidraad voor het schrijven voor een casus

[LINK](#)

Een casus is een situatiebeschrijving die realistisch is geschreven en zicht in de praktijk heeft voorgedaan. In deze tekst lees je hoe je een verhaal aan de hand van enkele tips en vragen kan schrijven.

BRON: CENTRUM VOOR INCLUSIEVE KINDEROPVANG, STAD GENT

Inclusie van kinderen met een specifieke zorgbehoefte Leidraad voor kinderopvang 0-3 jarigen

[LINK](#)

Kinderopvang die bewust inzet op kwaliteit* is een goede basis voor het opvangen van kinderen met specifieke zorgbehoeften (SZB).

Toch vraagt het opvangen van kinderen met een SZB bijzondere aandacht. Deze leidraad clustert aandachtspunten, valkuilen en bijhorende tips vanuit de praktijkervaring van inclusieve kinderopvanglocaties (kinderbegeleiders en ouders). Een aantal tips lijkt evident en reeds ingeburgerd in de opvang, andere zijn misschien vernieuwend.

De leidraad omvat twee luiken; aanmelding van een kind met een SZB en vermoeden van een SZB bij een kind.

BRON: CENTRUM VOOR INCLUSIEVE KINDEROPVANG, STAD GENT

Inclusie van kinderen met een specifieke zorgbehoefte Leidraad voor buitenschoolse opvang

[LINK](#)

Kinderopvang die bewust inzet op kwaliteit is een goede basis voor het opvangen van kinderen met specifieke zorgbehoeften (SZB).

Toch vraagt het opvangen van kinderen met een SZB bijzondere aandacht. Deze leidraad clustert aandachtspunten, valkuilen en bijhorende tips vanuit de praktijkervaring van inclusieve kinderopvanglocaties (kinderbegeleiders en ouders). Een aantal tips lijkt evident en reeds ingeburgerd in de opvang, andere zijn misschien vernieuwend. De leidraad omvat twee luiken: aanmelding van een kind met een specifieke zorgbehoefte en vermoeden van een specifieke zorgbehoefte bij een kind.

BRON: CENTRUM VOOR INCLUSIEVE KINDEROPVANG, STAD GENT

Groepstrajectlerend netwerk kinderdagverblijven, zorgregio Gent

[LINK](#)

Een lerend netwerk of een groepstraject biedt jou de kans om met collega's in te zoomen op de vele aspecten van een kwaliteitsvolle kinderopvang. Deze voorbereiding geeft de verschillende stappen weer die horen bij zo'n overleg. Ze kan je ondersteuning bieden bij het uittekenen van jouw bijeenkomst.

BRON: CENTRUM VOOR INCLUSIEVE KINDEROPVANG, STAD GENT

Coachinggesprek volgens het pentagrammodel, een veranderingsmodel

[LINK](#)

Wat is coachend leiderschap? Wanneer we het over coachen hebben, komen we onmiddellijk terecht in een Babylonische spraakverwarring. Coachend leiderschap beschouw ik als veel meer dan een stijl van leidinggeven. Het is een visie op leiderschap die meteen ook ingebed is in een visie op organisaties. Mijn ideeën over coachend leiderschap heb ik vorm gegeven in een visueel beeld. Ik heb gezocht naar een beeld dat tegelijkertijd eenvoudig en complexiteit kan bevatten. Ik wil het aanreiken als een baken en een houvast voor al die leidinggevendenden die dag in, dag uit zoekend vorm geven aan hun leiderschap.

Mevi: methodieken voor een inclusieve visie Dé inspiratiegids

[LINK](#)

De gids is een verzameling van diverse methodieken om in verschillende teams te gebruiken. Samen als team zijn de studenten PJK op zoek gegaan naar de noden van de inclusiecoaches die werken in de Centra voor Inclusieve Kinderopvang, omtrent het werken met teams.

De inspiratiegids geeft per methodiek verschillende zaken weer, zoals het thema, het verloop, voor welke teams, waarom we deze methodiek hebben gekozen en de eventuele spelregels en variaties.

BRON: STUDENTEN PJK, OPVOEDING & COACHING 2018-2019
ARTEVELDEHOGESCHOOL

Methodieken en materialen voor samenwerkingsverbanden

Doe-pakket: inzetten op warme transitie

[LINK](#)

Dit doe-pakket is een kant-en-klaarpakket waarmee voorzitters of ondersteuners van een lokaal samenwerkingsverband (LOK, LOP, Huis van het Kind) aan de slag kunnen om laagdrempelig het thema 'transitie tussen thuis, buurt, kinderopvang, school' aan te kaarten. Het is een praktische leidraad voor trekkers van lokale samenwerkingsverbanden om dit thema te agenderen en te bespreken.

Bij het doe-pakket hoort ook een presentatie als ondersteuning voor de gebruiker.

BRON: EXPOO

Vrijwilligerswerk Villa Clementina

[LINK](#)

In Villa Clementina wordt er elke week met een twintigtal vrijwilligers samengewerkt, dit samen met 7,5 fulltime-equivalent medewerkers. Deze vrijwilligers zijn superenthousiaste volwassenen die elke dag met heel veel zin ons komen ondersteunen op verschillende gebieden: in de leefgroepen als extra paar handen en ogen en voor extra knuffel- en speel-aandacht, om het verse eten te bereiden, in de tuin, bij logistieke klusjes in en rond het huis, bij administratie. In dit document lees je meer over de vrijwilligers van Villa Clementina?

BRON: KINDEROPVANG VILLA CLEMENTINA

Methodieken en materialen voor het digitaal begeleiden en ondersteunen

Digitale lerende netwerken

[LINK 1](#)
[LINK 2](#)
[LINK 3](#)

- **Kinderdagverblijven, zorgregio Gent**
Deze voorbereiding kan inspireren bieden voor de organisatie en planning van een digitaal lerend netwerk.
- **Buitenschoolse opvang, zorgregio Gent**
Deze voorbereiding kan inspireren bieden voor de organisatie en planning van een lerend netwerk.
- **Een digitaal verslag** van dit overleg vind je terug in een Padlet.

Tool voor digitaal overleg

[LINK](#)

De coronapandemie zette een digitale versnelling in gang op scholen. Leerlingen gaan via onlinelessen in verbinding met de leerkracht. Overleg tussen ouder en school gebeurt online. Ook de communicatie tussen ouders en vrijetijdsorganisaties verloopt vaak digitaal.

Vanuit positieve en negatieve ervaringen van ouders met online oudercontact, multidisciplinair overleg (MDO) of andere digitale gesprekken, ontwikkelden we een tool. Deze is gericht op iedereen die online met ouders overlegt: onderwijsprofessionals, vrijwilligers van een vrijetijd-organisatie, enz. We willen handvatten aanbieden om tijdens online overleg echt tot afstemming en samenwerking met ouders te komen!

BRON: OUDERS VOOR INCLUSIE

Praatkaart Heeft mijn kind autismespectrumstoornis? Wat nu?!

[LINK](#)

Karel de Grote Hogeschool ontwikkelde een tool voor ouders. Als ouders zich zorgen maken over hun kind kunnen ze bij vele organisaties terecht. Wie kan je helpen? Hoe teken je als ouder een zorgtraject voor jouw kind uit? Hoe kan je het gesprek met een school of dienst voorbereiden? Welke vragen heb ik als ouder?

De tool voor ouders kan je als CIK-coach helpen in de voorbereiding van een gesprek met ouders.

BRON: KAREL DE GROTE HOGESCHOOL

Je kent het vast: sommige onlinepresentaties die je al volgde, voelen aan als compleet tijdverlies, terwijl andere je bakken inspiratie bezorgd hebben. Waaraan ligt dit, en hoe zorg je er als spreker of begeleider voor dat je publiek met een waardevolle ervaring de sessie verlaat? Deze gids geeft je concrete tips en handvat en om een geweldige presentatie in elkaar te zetten waar je publiek écht iets aan heeft en waarbij jij je comfortabel voelt als spreker.

BRON: PUBLIQ VZW

Inspiratie: bekendmaking CIK en inclusieve kinderopvang

Uitnodiging Regionale ontmoetingsdag inclusieve kinderopvang | CIK Genk en Hasselt

[LINK](#)

CIK Genk en CIK Hasselt maken hun regionale ontmoetingsdag bekend aan de hand van een affiche. Op deze wervende affiche vind je het programma en praktische informatie. Verder vind je er alle organisaties die meewerken aan de realisatie van deze dag.

BRON: CENTRA VOOR INCLUSIEVE KINDEROPVANG GENK & HASSELT

Uitnodiging regionaal ontmoetingsdag Inclusieve opvang CIK Geel, Mol en Antwerpen

[LINK](#)

CIK Geel en CIK Mol en CIK Antwerpen maken hun regionale ontmoetingsdag bekend aan de hand van een affiche. Op deze wervende affiche vind je het programma en praktische informatie. Verder vind je er alle organisaties die meewerken bij het realiseren van deze dag.

BRON: CENTRA VOOR INCLUSIEVE KINDEROPVANG GEEL, MOL & ANTWERPEN

Uitnodiging Regionale lerend netwerk CIK Geel en CIK Mol

[LINK](#)

De centra voor inclusieve kinderopvang van Geel en Mol zetten een 'lerend netwerk inclusie' op.

- Voor wie is het lerend netwerk?
- Wat is een lerend netwerk?
- Welke vragen komen aan bod?
- Concreet?

Deze uitnodiging inspireert je vast en zeker.

BRON: CENTRA VOOR INCLUSIEVE KINDEROPVANG GEEL & MOL

Film

Inclusieve opvang in het Mezenestje

[LINK](#)

Wat is inclusieve opvang? De inclusiecoach van het Mezenestje geeft een woordje uitleg over hoe het centrum voor inclusieve opvangplaatsen in het Mezenestje een kwalitatieve inclusieve opvang realiseert, en daarnaast ondersteuning biedt aan kinderopvang in haar zorgregio Aalst

BRON: GROEPSOPVANG MEZENESTJE, CENTRUM VOOR INCLUSIEVE KINDEROPVANG, MEZENESTJE

De mama van Charlot aan het woord

[LINK](#)

Ze getuigt over wat kinderopvang voor haar en het gezin betekent. Ze had snel een goed gevoel, omdat er een open communicatie was tussen haar en de begeleiders. Bij de opstart waren er oefenmomenten zodat kind, ouder en kinderbegeleiders elkaar leerden kennen en de ouder kon tonen aan de begeleiders hoe je een sondevoeding geeft. Zo ontstond er al snel een vertrouwensrelatie.

BRON: GROEPSOPVANG MEZENESTJE, CENTRUM VOOR INCLUSIEVE KINDEROPVANG, MEZENESTJE

Ward, 8 jaar later waar is Ward, de film

[LINK](#)

Hoe het ooit begon: in 2008 startte 't Hemelrijk met inclusie op het speelplein. Onder begeleiding werden de eerste stappen naar inclusie gezet. Een werkgroep van gemotiveerde animatoren en een gedreven speelpleinverantwoordelijke maakten het een succes. Drie jaar later gold het speelplein van Zottegem al als 'goed voorbeeld'.

“We beslisten toen om dit in beeld te brengen en zo inspiratie te bieden aan andere speelpleinwerkingen. Het filmpje werd een succes.”

BRON: 'T HEMELRIJK, VLAAMSE DIENST SPEELPLEINWERK

Yonas in de opvang Een inclusiecoach in de opvang

[LINK](#)

Yonas is een actieve jongen die extra zorg nodig heeft. Deze krijgt hij zowel in het revalidatiecentrum als in de kinderopvang. Een inclusiecoach bouwt bruggen tussen opvanglocaties en het hulpverleningslandschap. Zo krijgt elk kind zorg op maat.

BRON: CENTRUM VOOR INCLUSIEVE KINDEROPVANG, DE BLAUWE LELIE, BRUGGE

Jeremia, Aaron, Mikey en Dylan Inclusieve buitenschoolse opvang

[LINK](#)

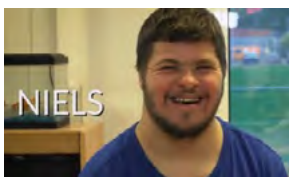

Jeremia, Aaron, Mikey en Dylan gaan naar de buitenschoolse opvang de Paddestoel. In het IBO spelen ze in op de individuele noden van ieder kind. In deze opname zie je hoe een inclusiecoach het team ondersteunt in hun inclusieve werking. Een rustige zone of een daglijn zijn eenvoudige tips om elk kind een fijne buitenschoolse tijd aan te bieden.

BRON: CENTRUM VOOR INCLUSIEVE KINDEROPVANG, DE BLAUWE LELIE, BRUGGE

Inclusief werk voor Niels

[LINK](#)

Niels heeft een beperking en volgde inclusief onderwijs. Zijn ouders zorgen ervoor dat hij in de maatschappij kan meedraaien. Niels koos ervoor om verzorging te doen en werkt nu als vrijwilliger in kinderdagverblijven Oogappel en Knuffel. Hij speelt en danst samen met de kinderen.

BRON: CENTRUM VOOR INCLUSIEVE KINDEROPVANG, DE BLAUWE LELIE, BRUGGE

Een lerend netwerk inspireert

[LINK](#)

Alle kinderen zijn welkom in de Buitenschoolse Kinderopvang Moesje en krijgen zorg op maat. Met het hele team denken ze na over hun visie op een inclusieve werking. Vormingen en deelnemen aan een lerend netwerk inspireren hen dankzij een hele reeks tips van collega's uit andere locaties. "Een inclusiecoach zorgt ervoor dat je er niet alleen voor staat."

BRON: CENTRUM VOOR INCLUSIEVE KINDEROPVANG, DE BLAUWE LELIE, BRUGGE

Kijkwijzer

[LINK 1](#)
[LINK 2](#)

In *Praktijk in Beeld* worden vier actuele thema's belicht aan de hand van filmmateriaal. De thema's zijn: 'positief omgaan met diversiteit', 'participatie en ouderbetrokkenheid', 'sociale cohesie' en 'samenwerking tussen organisaties'. Vier verschillende organisaties uit het brede werkveld van gezinsondersteuning brengen hun werking in beeld. Professionals vertellen over hun aanpak, samenwerking met collega's, partners en vooral de gezinnen zelf. Met dit materiaal wil Kind en Gezin alle professionals en vrijwilligers, die werken met kinderen en hun ouders, ondersteunen om samen na te denken over de uitdagingen van vandaag en op zoek te gaan naar passende antwoorden.

Het beeldmateriaal en de kijkwijzer kunnen gebruikt worden voor intervisies, leermomenten ...

BRON: EXPOO

Publicaties

Boeken, brochures, handleidingen

Handleiding: Inclusie van kinderen met specifieke zorgbehoeften

[LINK](#)

Kinderen met een specifieke zorgbehoefte hebben extra zorg nodig. Dit kan medische zorg zijn of extra aandacht besteden aan het psychologische welbevinden van het kind of beide. Net als zoveel andere kinderen willen zij gewoon naar de opvang kunnen gaan.

De opvang die hierop inzet, heet inclusieve opvang. Deze handleiding legt uit wat inclusief werken precies inhoudt. Wat is bijvoorbeeld het verschil met het deficitmodel? Waar let je op bij het onthaal en de inschrijvingsprocedure? Hoe werk je aan een specifiek bondgenootschap met ouders? Deze handleiding voedt de reflectie in het team. Hoe zit het bijvoorbeeld met het draagvlak en de draagkracht? Waarop let je op op vlak van deontologie? Een apart hoofdstuk gaat over het kind in de groep: over het zelfbeeld, de relatie met andere kinderen en gezinnen, mogelijke activiteiten en interessante boeken.

BRON: VBJK

Het pedagogische raamwerk

[LINK](#)

Het pedagogische raamwerk is een bondige visietekst over kwaliteitsvolle kinderopvang. Het verduidelijkt wat de kinderopvang betekent voor kinderen, voor gezinnen en voor de samenleving.

Het raamwerk geeft een richting aan, een houvast om zich voort te engageren. De dialoog daarover met alle betrokkenen resulteert telkens weer in andere praktijken, aangepast aan de lokale context. Die samenwerking zorgt ervoor dat alle betrokkenen elkaar inspireren in het samen vormgeven van pedagogische kwaliteit.

BRON: OPGROEIEN

MeMoQ Zelfevaluatie-instrument

[LINK](#)

MeMoQ meet en monitort de pedagogische kwaliteit (Q) van kinderopvang van baby's en peuters. Want kwaliteitsvolle kinderopvang is belangrijk voor de ontwikkeling van elk kind.

Met het zelfevaluatie-instrument MeMoQ kan je in je kinderopvang zelf de pedagogische kwaliteit bekijken en verbeteren. Je kan nagaan hoe goed jouw opvang is in het ondersteunen en stimuleren van de ontwikkeling van kinderen, en dat in samenspraak met gezinnen.

BRON: OPGROEIEN

Conceptnota: perspectief 2020 – Nieuw ondersteuningsbeleid voor personen met een handicap

[LINK](#)

De Vlaamse regering wil een krachtig beleid voeren voor een warme en soidaire samenleving en doet daarvoor een beroep op ieders verantwoordelijkheid. Hierbij moet gestreefd worden naar evenwicht tussen de beschikbare middelen, basisbescherming voor iedereen en prioriteit voor de meest kwetsbare mensen.

BRON: OPGROEIEN

Onze kijk op inclusieve kinderopvang en aanbevelingen 2019, beleidstekst Kind en Gezin

[LINK](#)

Visie en aanbevelingen

Hoe is het gesteld met de inclusieve kinderopvang in Vlaanderen? Is iedereen welkom in de opvang?

Een uitgebreide kwantitatieve en kwalitatieve analyse in 2018 vormde de basis om de richting te bepalen voor het toekomstige beleid.

In deze tekst wordt het huidige beleid rond inclusieve kinderopvang toegelicht. Op basis van de onderzoeken worden een aantal vaststellingen en opportuniteiten geformuleerd. Er worden ook aanbevelingen geformuleerd om inclusieve kinderopvang in Vlaanderen verder te versterken.

BRON: OPGROEIEN

PINKO: Overkoepelende lessen en ervaringen uit de pioniersprojecten inclusieve kinderopvang

[LINK](#)

Eind 2018 werd de oproep gelanceerd voor projecten “Pionieren in Inclusieve Kinderopvang” ofwel afgekort PINKO. De focus was nagaan **op welke manier kwaliteitsvolle kinderopvang kan inspelen op de specifieke noden van elk kind en indien nodig hiervoor samenwerkt met een handicapspecifieke dienst**. De pioniers zochten uit op welke manier er meer kinderen met hogere zorgnoden inclusief kunnen worden opgevangen. Ouders krijgen zo meer keuzemogelijkheden voor de opvang van hun kind, ook wanneer het kind door zijn of haar ondersteuningsbehoeften meer specifieke kennis of intensieve ondersteuning nodig heeft. Nieuwsgierig naar de ervaringen van de betrokken organisaties na twee jaar verkennen van samenwerking tussen MFC's en vergunde kinderopvang binnen de PINKO's?

BRON: OPGROEIEN, VAPH

Inclusieve opvang, specifieke ondersteuning in de kinderopvang

[LINK](#)

In deze brochure vind je informatie over de specifieke ondersteuningsmogelijkheden voor kinderen met een (vermoeden van een) handicap. Deze ondersteuningsmogelijkheden dragen samen met de Centra voor Inclusieve Kinderopvang (CIK) en andere pedagogische ondersteuners de ambitie om voor elk kind een kwaliteitsvolle kinderopvang mee mogelijk te maken.

Het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) streeft naar een zo groot mogelijke autonomie en levenskwaliteit van personen met een handicap. In deze brochure vind je meer informatie over de dienstverlening van hun zorgaanbieders en die van andere organisaties waar je als kinderopvang gebruik van kan maken.

BRON: OPGROEIEN

Leren omgaan met diversiteit in de klas

[LINK](#)

Steeds meer klassen in Vlaamse scholen moeten leren omgaan met diversiteit in onderwijsbehoeften. Er wordt verwacht dat iedereen kan participeren binnen de klasgroep en dat de leraar de touwtjes in handen houdt. Het concept GOL(L)D geldt daarbij als activerende ondersteuning: Gericht Ondersteunen van Leraren in het Leren omgaan met Diversiteit. De auteurs gaan dieper in op de vernieuwde onderwijssituatie na de invoering van het M-decreet en de implementatie van de ondersteuningsnetwerken. Hun bijdragen bieden inzicht en concrete handvatten in het denken rond diversiteit en ondersteuning en staan stil bij de positie van de verschillende ondersteuners binnen de school. Leren omgaan met diversiteit in de klas is een steun voor leraren, zorgcoördinatoren, pedagogische begeleiders, CLB-medewerkers ...

BRON: DE SCHAUWER E., VAN DE PUTTE I, LEREN OMGAAN MET DIVERSITEIT IN DE KLAS

Kinderopvang en ouders: partners in opvoeding Een handleiding 'ouderbeleid' voor de opvang van baby's en peuters

[LINK](#)

Hoe krijg je je team mee in ideeën als 'gedeeld opvoeden' en 'ouders zijn de eerste opvoeder'? Omdat de vaste begeleiders het kind zo goed kennen, kan er een bondgenootschap ontstaan waarbij kinderopvang vaders en moeders in de opvang bijstaat. Opvang en ouders worden dan partners in opvoeden, waarbij alle betrokkenen in de dagelijkse zorg het beste voor het kind willen. Hoe word je partner van moeders en vaders? Deze handleiding helpt organisatoren, verantwoordelijken en (toekomstige) pedagogisch coaches om samen met kinderbegeleiders het eigen ouderbeleid verder uit te werken, te verdiepen en te verfijnen.

BRON: VBJK

Warm, welkom en wederkerig Naar een goede ouder-schoolsamenwerking

[LINK](#)

Warm, welkom en wederkerig is hét inspiratieboek voor kleuterscholen om te werken aan een goede, wederkerige ouder-schoolsamenwerking.

Zeven proeftuinen – bestaande uit kleuterscholen, voorschoolse voorzieningen en externe partners – zijn ingestapt in het AMIF-project 369 'kleuterparticipatie via ouderbetrokkenheid'. Zij hebben twee jaar (2017-2018) geëxperimenteerd met nieuwe vormen en acties inzake een goede ouder-schoolsamenwerking. Door een toenemende diversiteit aan gezinnen in onze samenleving worden scholen immers uitgedaagd om het 'routineuze' handelen te doorbreken, en om in dialoog te gaan met ouders die niet of onvoldoende vertrouwd zijn met ons kleuteronderwijssysteem.

Dit boek wil andere kleuterscholen inspireren, en bij uitbreiding het lager onderwijs, de kinderopvang en preventieve gezinsondersteuning en alle schoolnabije en externe partners die van ver of dicht betrokken zijn bij de ondersteuning van gezinnen met jonge kinderen. Het staat boordevol praktijken en verhalen uit de proeftuinen, tips en suggesties om zelf ook aan de slag te gaan.

BRON: VBJK

Zin verlenen aan praktijk

[LINK](#)

De eerste levensjaren zijn het beste moment om de identiteit van kinderen aan te moedigen en te versterken. Het is een moment waarop je hen op een positieve manier bewust kan maken van diversiteit. Hoe kan je kinderen en gezinnen met verschillende sociale, culturele en religieuze achtergronden op een positieve manier ontvangen? Hoe kan jouw organisatie diversiteit omarmen?

BRON: VBJK

Spiegeltje, spiegeltje ...

[LINK](#)

"Mag ik er zijn zoals ik ben?" is een vraag waar jonge kinderen erg mee bezig zijn. De voorschoolse leeftijd is immers de leeftijd bij uitstek waarin de identiteit gevormd wordt. Het is echter ook de leeftijd waarin de eerste vooroordelen opduiken. Dit werkboek biedt concrete suggesties om peuters en kleuters bij de ontwikkeling van hun identiteit en bij het leren respectvol om te gaan met anderen.

BRON: VBJK, SPIEGELTJE, SPIEGELTJE ...

Inclusieve kinderopvang, ook in coronatijden

[LINK](#)

2020-2021 waren erg pittige jaren. Zowel het virus als de daaruit voortvloeiende coronamaatregelen zorgden voor ongeziene uitdagingen. Wat is de impact van de maatregelen op ouders van kinderen met extra zorgbehoeften, die kiezen voor inclusieve kinderopvang? Hoe kunnen we er vanuit de opvang mee voor zorgen dat niemand uit de boot valt? We praten met Astrid Winderickx, projectmedewerker bij Steunpunt voor Inclusie.

Van Laere, L.

BRON: VBJK

Welkom in de inclusieve kinderopvang Met en voorbij verschillen

[LINK](#)

Elisabeth De Schauwer, gastprofessor aan de Vakgroep Orthopedagogiek UGent, deed onderzoek naar inclusieve kinderopvang. Ze sprak met ouders van kinderen met een specifieke zorgbehoefte over wat zij van de opvang verwachten. De rode draad in hun verhaal? “Neem onze kinderen mee op pad. Betrek hen in de groep en laat ons samen bekijken wat wél mogelijk is. Hier en daar een kleine aanpassing kan al zoveel betekenen.”

Van Laere, L. Welkom in de inclusieve kinderopvang

BRON: VBJK

Wat als je je zorgen maakt over de ontwikkeling van een kind

[LINK](#)

Wat als je bezorgd bent om de ontwikkeling van een kind? Wanneer trek je aan de alarmbel? En op welke manier deel je je bezorgdheid met de ouders? Neelke Dewulf, inclusiecoach bij Stad Gent, geeft antwoord.

Van Laere, L. Wat als je je zorgen maakt over de ontwikkeling van een kind

BRON: VBJK

Kind inbegrepen *All Inclusive*, een gezelschapsspel over inclusie

[LINK 1](#)
[LINK 2](#)

Een gezelschapsspel over inclusieve opvang? Dat willen we niet missen! KIDDO trommelde zes spelers op en Neelke Dewulf. Als inclusiecoach bij Stad Gent bedacht zij het bordspel *All Inclusive* waarmee ze de spelers uitdaagt. Hoe denk jij over kinderen met een specifieke zorgbehoefte? Hoe zou jij die concrete situatie aanpakken? Zo krijg je al spelend een krachtige visie op inclusie mee.

Rutgeerts, E. Kind inbegrepen Deel 1 – Rutgeerts, E. Kind inbegrepen Deel 2

BRON: VBJK

Iedereen welkom

[LINK](#)

Inclusieve buitenschoolse opvang

Meer kinderen met een specifieke zorgbehoefte zouden naar het gewone onderwijs doorstromen, dus ook naar de buitenschoolse opvang. In de praktijk gebeurt die instroom heel geleidelijk. Hoe werk je inclusief? IBO De Breltuin vertelt over het zoekproces en Arteveldehogeschool over een onderzoekstraject.

Van Laecke, N. Iedereen welkom

BRON: VBJK

Blijf van de voeten van Jonas

[LINK](#)

Inclusieve kinderopvang

Kinderen met een specifieke zorgbehoefte willen net als alle andere kinderen spelen en ontdekken. Daarom kiezen veel ouders voor een organisatie waar kinderen met en zonder specifieke zorgbehoeften samenleven. Wat is inclusieve kinderopvang precies? En waarom is het zo belangrijk?

Dewulf, N. Moens, A. Rutgeerts, E. Blijf van de voeten van Jonas

BRON: VBJK

Lieve biedt inclusieve opvang

[LINK](#)

Opvangouder aan het woord

Als opvangouder een kind met een specifieke zorg opvangen, is niet eenvoudig. Bij Lieve gaat dit heel goed. Haar recept? Veel hulp en ondersteuning van haar eigen gezin en een sterke band met de ouders van het kind.

Van Durpel, L. Lieve biedt inclusieve opvang

Verschillen geven rijkdom in de opvang

[LINK](#)

Inclusie is een meerwaarde voor onze samenleving. Het dwingt je om buiten je eigen referentiekader te treden en zo meer affiniteit en empathie te ontwikkelen voor personen die een beetje anders zijn. Omdat 'jong geleerd, oud gedaan' is, wil Ferm Kinderopvang de inclusieve kaart trekken. Lees in dit artikel hoe medewerkers hun visie ontwikkelen over 'verschillen geven rijkdom' en hoe ze werken met het inclusiespel.

BRON FERM: HALLO VAN FERM – WINTER 2021, P 10-11

Omdat elk kind erbij hoort

[LINK](#)

Inclusie gaat over het meedoen en erbij horen van mensen met een beperking. Vaak hoor je ook de term inclusieve of gevarieerde samenleving, een samenleving waar iedereen kan meedoen. Inclusie is 'insluiting', het tegenovergestelde van exclusie of uitsluiting.

Lees meer over de drie Centra Inclusieve Kinderopvang (CIK) van Kinderopvang Ferm: Halle, Hasselt en Mol. Andere CIK's vind je op de site van Kind en Gezin.

BRON FERM: HALLO VAN FERM – WINTER 2021, P 12-13

Concreet aan de slag

[LINK](#)

Bart Nijns bouwt sinds 1 september een inclusieve werking uit van de buitenschoolse opvang in Wuustwezel. Zohra Bouaiadi zorgt thuis dagelijks voor een zestal kinderen, waarvan één kind met specifieke zorg.

Lees meer over hun job ervaringen in dit artikel.

BRON FERM: HALLO VAN FERM – WINTER 2021, P 14-15

Een taxirit voor Alexandra

[LINK](#)

Alexandra is een meisje van 7 jaar dat graag actief op ontdekking gaat. Ze heeft een ernstige mentale beperking en haar taalbegrip is minimaal, hierdoor volgt ze type 2-onderwijs. Verder heeft ze een zacht karakter en een glimlach die ver 'tot achter haar oren' reikt. Voor Alexandra en haar broer zochten de ouders, ondersteund door de thuisbegeleidingsdienst van Heder, naschoolse opvang.

BRON FERM: HALLO VAN FERM – WINTER 2021, P 16-17

Ik haal meer hoop uit Jackson dan uit de wetenschap

[LINK](#)

Het leven kan tegelijk onrechtvaardig en wondermooi zijn, weet Carolien De Bie, moeder van Jackson geboren met het Ushersyndroom.

BRON FERM: HALLO VAN FERM – WINTER 2021, P 18-19

‘Villa Clementina is de enige plek waar mijn zoon geen buitenbeentje is’

[LINK](#)

Villa Clementina in Zemst is een inclusieve kinderopvang. Het is een warme thuis voor kinderen met en zonder extra zorgnoden. Elke dag staan zeven medewerkers en dertig vrijwilligers klaar: “Waar een wil is, is een weg. Deze job is een missie die je met hart en ziel vervult.”

BRON: SOCIAAL.NET, DETOMBE T. 8 MAART 2022

Reflectiewaaier helpt kinderbegeleiders werken aan meertaligheid

[LINK](#)

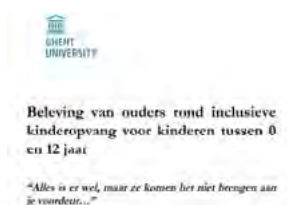
Hoe kaart je bij ouders die geen Nederlands praten aan dat hun kind luizen heeft? Met zulke vragen worstelen onthaalouders en kinderbegeleiders in onze meertalige samenleving. De *Reflectiewaaier* helpt hen antwoorden daarop te vinden.

BRON: KINDERTIJD, 2022, JAN DE METS, P 26-29

Onderzoek Vlaanderen

Beleving van ouders rond inclusieve kinderopvang voor kinderen tussen 0 en 12 jaar

[LINK](#)

Elisabeth De Schauwer, Hanne Vandenbussche, Lieve Carette, Inge Van de Putte en Geert Van Hove Vakgroep Orthopedagogiek UGent, april 2019.

Analyse van ondersteuningsbehoefte van de formele kinderopvang met betrekking tot inclusieve opvang en een analyse van de ervaring van de Centra voor Inclusieve Kinderopvang

[LINK](#)

Op de Beeck, L., Teppers, E., Schepers, W. (2019). Analyse van de ondersteuningsbehoefte van de formele kinderopvang met betrekking tot inclusieve opvang en een analyse van de ervaringen van de Centra voor Inclusieve Kinderopvang. Leuven: Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

BRON: STEUNPUNT WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Resultaten bevraging toepassing subsidies voor inclusieve Opvang, 2018

[LINK](#)

Inclusieve kinderopvang is verankerd in de regelgeving. In deze presentatie krijg je inzicht op het ontstaan, de opdracht en de werking en realisaties van een CIK.

BRON: OPGROEIEN

Subsidies inclusieve opvang

[LINK](#)

Om de ouders binnen een redelijke afstand een opvangplaats aan te bieden voor hun kind met een specifieke ondersteuningsbehoefte, voorziet de Vlaamse overheid drie soorten subsidies. In dit rapport vind je informatie over de subsidie voor individuele en de structurele inclusieve opvang en de subsidie voor een centrum inclusieve kinderopvang.

BRON: OPGROEIEN

Onderzoek EU

European Child Guarantee

[LINK](#)

In 2019 kondigde Commissievoorzitter Ursula von der Leyen de oprichting aan van een Europese kindergarantie om ervoor te zorgen dat elk kind in Europa dat het risico loopt op armoede of sociale uitsluiting, toegang heeft tot de meest elementaire rechten, zoals gezondheidszorg, onderwijs en opvang, voeding en huisvesting.

© EUROPEAN UNION, 2021

The European Child Guarantee

[LINK](#)

Het doel van de Europese Kindergarantie Study is het voorkomen en bestrijden van sociale uitsluiting door kinderen in nood (kinderen met een zorgbehoefte, kinderen in precare gezinssituaties, kinderen die in instellingen verblijven, kinderen met een raciale of etnische minderheidsachtergrond (met name Roma), toegang te verlenen tot een reeks essentiële diensten: voorschoolse educatie en opvang, opleiding, gezondheidszorg, voeding, huisvesting.

Feasibility studie for a child Guarantee Target Group Discussion Paper on Children with Disabilities

[LINK](#)

Het doel van de studie van de Europese Kindergarantie is het voorkomen en bestrijden van sociale uitsluiting met de focus op kinderen met een beperking. Je vindt er een beschrijving over de levensomstandigheden van kinderen met een beperking en hun familie binnen de EU-landen. En hoewel de EU-landen het verdrag van de Verenigde Naties inzake de Rechten van het Kind ondertekenden, en de normatieve kaders hebben kinderen met een beperking in de EU-lidstaten nog steeds andere levenservaringen dan hun leeftijdsgenoten zonder beperking.

BRON: HUNT PAULA (2019) "TARGET GROUP DISCUSSION PAPER ON CHILDREN WITH DISABILITIES", FEASIBILITY STUDY FOR A CHILD GUARANTEE (FSCG), BRUSSELS: EUROPEAN COMMISSION.

© EUROPEAN UNION, 2020

COVER PAGE: © EUROCHILD, 2020

Toolkit voor inclusieve OOJK (2021) Kwaliteitsvol onderwijs en zorg aanbieden aan alle kinderen

[LINK](#)

Toolkit for Inclusive Early Childhood Education and Care (2021) Providing high quality education and care to all young children

Opvang en onderwijs voor jonge kinderen (OOJK) is de eerste stap op de ladder voor levenslang leren. Het biedt jonge kinderen professionele ondersteuning om te groeien en te leren. Hoewel het alle kinderen ten goede komt, is kwaliteitsvolle voorschoolse educatie en opvang zelfs nog belangrijker voor kinderen die door individuele of familieomstandigheden minder kansen krijgen (bv. kinderen die in armoede of precare omstandigheden leven, kinderen met een handicap of speciale leerbehoeften, of kinderen met een migratieachtergrond of een etnische minderheidsgemeenschap). Alle kinderen moeten daarom kunnen profiteren van OOJK van hoge kwaliteit, onafhankelijk van hun individuele of gezinssituatie.

De toolkit is bedoeld om beleidsmakers te inspireren en voorbeelden van goede praktijken te gebruiken om geschikte omstandigheden te creëren waar alle kinderen en gezinnen beter van worden.

© EUROPEAN UNION, 2020

Websites van belangrijke organisaties

Overheid

Opgroeien – Inclusieve opvang

[LINK 1](#)
[LINK 2](#)

Sommige kinderen hebben door medische of psychosociale problemen **specifieke ondersteuning** nodig. Inclusieve kinderopvang is **de opvang van kinderen met een specifieke ondersteuningsbehoefte samen met kinderen zonder specifieke ondersteuningsbehoefte**.

VAPH – Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap

[LINK 1](#)
[LINK 2](#)

VAPH biedt budgetten en tegemoetkomingen aan personen met een handicap om hun zorg en ondersteuning op maat te financieren.

Je vindt informatie over hun dienstverlening: hulpmiddelen, persoonlijke budgetten, organisaties die ondersteuning bieden, informatie voor professionelen.

Het VAPH streeft naar een zo groot mogelijke autonomie en levenskwaliteit van personen met een handicap en treedt op als een klantgerichte en efficiënte partner van personen met een handicap en van organisaties die zorgen voor een kwaliteitsvolle ondersteuning.

Federale overheidsdienst

[LINK](#)

Hier vind je alle informatie over verenigingen voor personen met een handicap. Je kan bij de DG Personen met een handicap terecht voor een aantal uitkeringen en andere vormen van ondersteuning.

Het Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (SWVG)

[LINK](#)

SWVG is een samenwerkingsverband van KU Leuven, Universiteit Gent, Vrije Universiteit Brussel, Universiteit Antwerpen en Universiteit Hasselt. Het SWVG:

- verenigt de wetenschappelijke expertise van hoogleraren en onderzoekers in diverse disciplines.
- voert wetenschappelijk onderzoek uit om de minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin te ondersteunen bij het voeren van een slagvaardig, innovatief, effectief, inclusief en integraal beleid inzake welzijn en gezondheid;
- verzamelt, analyseert en ontsluit beleidsrelevante gegevens;
- voert beleidsrelevant wetenschappelijk onderzoek uit;
- verleent wetenschappelijke dienstverlening;
- is aangesteld en gefinancierd door de Vlaamse overheid voor de periode 2021-2026.

Ondersteunende organisaties

Centra Inclusieve Kinderopvang

[LINK](#)

Een Centrum Inclusieve Kinderopvang kan je opvang ondersteunen als je een kind met een specifieke zorgbehoefte opvangt of wil opvangen.

Er zijn 16 centra die binnen hun zorgregio ondersteuning aanbieden. Iedere organisator kinderopvang en buitenschoolse opvang binnen deze regio's kan er gratis beroep op doen.

Waar vind ik een CIK?

EXPOO

Themapagina 'Inclusie en kinderen met een specifieke zorgbehoefte'

[LINK](#)

Ouders van kinderen met een specifieke zorgbehoefte of beperking hebben vaak extra opvoedingsvragen. Op deze pagina wordt dieper ingegaan op deze behoeften op vlak van opvoeden. Op welke wijze kan daar zowel door reguliere als specifieke vormen van opvoedings- en gezinsondersteuning aan tegemoetgekomen worden?

Mentes

Het ondersteuningsnetwerk voor kinderopvang

[LINK](#)

Mentes is een netwerk van 21 gespecialiseerde ondersteuningsorganisaties. Mentes biedt organisatoren van kinderopvang trajectmatige ondersteuning aan. Je kan terecht bij Mentes met allerlei vragen over kinderopvang.

Magenta

[LINK](#)

Het Magenta-project is er voor ouders van kinderen met een zorgbehoefte of chronische ziekte.

De werk-levenbalans is al een moeilijke evenwichtsoefening voor gezinnen met gezonde kinderen. Een zorg-werk-levenbalans vinden is nog veel complexer. Magenta wil ouders en professionelen hierin ondersteunen met een uniek vormingsaanbod.

Ouders voor Inclusie

[LINK 1](#)
[LINK 2](#)

Ouders voor Inclusie is ontstaan in 2001 en is een vereniging van, voor en door ouders van kinderen en jongeren met een beperking die kiezen voor inclusie. Ze zetten in op een 'visie op inclusie' die gegroeid is vanuit de ervaring van ouders, een visie die openstaat voor verandering en verschillen. Ze willen dat inclusie de norm wordt. Steunpunt voor Inclusie wil **een medestander zijn van ouders** en hen versterken, zodat zij zelf het inclusietraject in handen kunnen nemen. In de werking wordt het standpunt van de ouders steeds gerespecteerd en verdedigd. Op deze website vind je informatie over hun aanbod, verhalen en publicaties.

BRON: MATTHIAS VAN RAAEMDONK, MEDEWERKER 'OUDERS VOOR INCLUSIE' LICHT IN ZIJN PRESENTATIE (SEPTEMBER 2020) DE VZW EN PROJECTEN TOE.

Steunpunt voor inclusie

[LINK](#)

De voornaamste doelstelling en opdracht van Steunpunt voor Inclusie is: ouders en hun kinderen ondersteunen in hun 'inclusietraject' door te informeren, coachen en empoweren, bemiddelen en sensibiliseren.

Daarnaast inventariseert Steunpunt voor Inclusie barrières en drempels die ze tegenkomen binnen hun behandelde cases, om zo het beleid op de hoogte te houden van de moeilijkheden binnen inclusie in de praktijk. Hierin heeft Steunpunt voor Inclusie de doelstelling een constructieve bijdrage te leveren aan het beleid om samen naar oplossingen te zoeken. Je kan bij het steunpunt terecht met specifieke vragen over inclusie.

De Ouders vzw

[LINK](#)

Vereniging van ouders met kinderen met een beperking. De vereniging wil ouders bij elkaar brengen, omdat ze andere ouders willen helpen in hun zoektocht. Ze bundelen informatie over organisaties, hulpmiddelen, leuke activiteiten, therapeuten en medische info.

GRIP vzw

[LINK](#)

Gelijke rechten voor iedere persoon met een zorgbehoefte (Grip vzw), de mensenrechtenorganisatie van en voor personen met een handicap. Grip is een burgerrechtenorganisatie die streeft naar gelijke rechten én kansen voor iedereen. GRIP richt zich in de eerste plaats tot mensen met een handicap. GRIP wil inclusie realiseren op verschillende levensdomeinen.

Documentatiecentrum Gezin en Handicap

[LINK](#)

Rijk documentatiecentrum handicap en inclusie

Heb je vragen rond de seksuele opvoeding van je jongvolwassen zoon? Ben je op zoek naar een kinderboek rond handicap? Of zoek je voor je eindwerk een referentiewerk over de emotionele ontwikkeling van mensen met autisme? In het documentatiecentrum vind je een schat aan informatie over leven met een beperking, en thema's als gezondheid, ontwikkeling, onderwijs, spelondersteuning.

SENZO

[LINK](#)

SENZO vzw is een non-profitorganisatie voor personen met een functiebeperking, hun naaste familieleden en zorgverleners.

De werking is informierend, adviserend, ondersteunend en sensibiliserend.

LUS vzw brengt mensen in verbinding

[LINK](#)

Vrijwilligers brengen familie, vrienden, buren en kennissen bij elkaar. Zo creëert LUS steeds nieuwe, unieke groepen mensen die samen praten en nadenken. Iets samen dragen, werkt versterkend en zo ontdekken we de kracht van en tussen mensen.

Wat doet LUS? Samen zijn en samen groeien, dat is wat we doen bij LUS. We doen dat op verschillende manieren die elk hun eigenheid hebben.